

Promo-LEX: Agitație electorală intensă în ziua votării

Ora 14:00, 14 iunie 2015 // Chișinău

Agitație electorală intensă în ziua votării, transportarea alegătorilor la secțiile de votare (SV), scoaterea buletinelor de vot din SV, buletine de vot insuficiente, comercializarea băuturilor alcoolice – acestea sunt doar câteva din principalele constatări raportate până la ora 14.00, de către cei peste 1400 observatori ai Misiunii de Observare Promo-LEX.

În continuare vă propunem un rezumat cu informații privind calitatea procesului electoral, cât și unele date statistice privind desfășurarea Alegerilor Locale Generale, la nivel național și în mun. Chișinău, Bălți și Comrat.

Agitație electorală în ziua votării

- La SV 15, r. Ialoveni, un Ministru din Guvernul RM stă de dimineață în fața secției de votare (SV) și discută cu alegătorii;
- La SV 39, r. Căușeni, candidatul unui partid, împreună cu soția, fac agitație electorală în rândul alegătorilor;
- La SV 15, r. Hâncești, candidatul unui partid la funcția de primar a făcut timp de trei ore agitație electorală în afara SV;
- La SV 49, r. Căușeni, candidatul unui partid a făcut agitație electorală la SV;
- În SV 39, r. Căușeni, soția unui candidat la funcția de primar este și observator din partea partidului din care acesta face parte. Doamna observator întâmpină alegătorii și discută cu aceștia;
- La SV 219, mun. Chișinău, lângă ușa SV a fost lipit un

abțibild care îndeamnă alegătorii să voteze un partid. După sesizarea verbală a observatorului Promo-LEX acesta a fost scos;

- La SV 5, or. Drochia, trei candidați la funcția de primar au făcut agitație electorală;
- La SV 18, r. Călărași, fratele unui candidat la funcția de primar face agitație în rândul alegătorilor;
- La SV 5, r. Ocnița, candidatul unui partid a făcut agitație în incinta SV. Candidatul a ignorat solicitările repetate ale BESV de a părăsi incinta secției și a fost condus afară din sediul SV de către mai mulți alegători.

Transportarea alegătorilor

Observatorii Promo-LEX au raportat opt cazuri de transportare a alegătorilor:

- La SV 13, r. Criuleni, un candidat la funcția de consilier a transportat la SV 12 persoane cu un automobil marca Toyota;
- La SV 1, or. Hâncești, candidatul unui partid la funcția de consilier a adus de patru ori alegători la SV cu mașina personală (nr. de înmatriculare HN AZ 692), iar un alt candidat a transportat de trei ori câte trei alegători cu un alt automobil (nr. de înmatriculare HN BD 211);
- La SV 30, r. Criuleni, candidații unui partid la funcția de consilier au adus, cu trei automobile, 20 de alegători la SV;
- La SV 14, s. Buțeni, r. Hâncești, două mașini cu numerele de înmatriculare HN AZ 588 și alta cu un număr străin, au transportat la SV 10 alegători;
- La SV 3, s. Baraboi, or. Dondușeni, un automobil cu nr. de înmatriculare DN VD 777 transportă alegătorii cu vârstă înaintată la SV;
- La SV 276, mun. Chișinău, candidatul unui partid la funcția de consilier transportă alegători cu automobilul

propriu (nr. înmatriculare KMX 975), iar candidatul altui partid cu o mașină cu nr. de înmatriculare transnistrene;

- La SV 18, s. Hârjauca, r. Călărași, fratele unui candidat la funcția de primar a transportat de șapte ori alegători la SV cu un automobil (nr. de înmatriculare CL AS 838);
- La SV 25, s. Gura Galbenei, r. Cimișlia, candidații la funcția de consilier local și la funcția de primar din partea unui concurent electorat au asigurat transportarea a 12 alegători cu microbuzul cu nr. de înregistrare C G0 279.

Amplasarea publicității electorale în nemijlocita apropiere de SV

- La SV 32, r. Sângerei, în raza de 20 m, la ieșirea din secție, pe un stâlp este plasat afișajul electoral al unui candidat;
- La SV 49, r. Florești, pe fereastra magazinului de lângă SV este plasat un poster de dimensiuni mari al unui concurent electoral.

Asigurarea infrastructurii SV

- Cinci secții de votare (SV 59, 63, 64, r. Sângerei; SV 24, r. Criuleni; SV21, r. Florești) nu sunt dotate cu safeu. Buletinele de vot sunt păstrate în condiții nesecurizate;
- La SV 24, r. Criuleni, buletinele sunt păstrate la primărie și sunt aduse fără pază de un membru Birouri Electorale al Secției de Votare (BESV);
- La SV 179, mun. Chișinău și SV 26, r. Cimișlia, au fost semnalate probleme de conexiune la internet;
- La SV 74, mun. Chișinău, sediul nu este amenajat corespunzător pentru alegătorii cu vedere slabă;
- La cinci secții de votare (SV 35, 53, 56, 67, r. Florești și SV 14, r. Căușeni) cabinele de vot sunt

amplasate la distanță mică una de alta, nefiind asigurat secretul votului;

- La SV 22, 35, 56, 67, r. Florești, urna mobilă nu e sigilată. La SV 12 și 53, r. Florești, urna mobilă era sigilată doar într-o singură parte.

Scoaterea buletinului de vot din secția de votare

- La SV 24, r. Fălești, lângă cabina de vot au fost găsite aruncate trei buletine de vot. Unul din ele a fost cu ștampila "Votat" aplicată, iar două din ele erau curate. Buletinele au fost puse deoparte, fără a fi anulate.

Buletine de vot insuficiente

- La SV 42, r. Râșcani, lipsesc 20 buletine de vot față de ziua de 13 mai 2015. Pe acest caz a fost întocmit un act în prezența observatorilor;
- La SV 63, r. Sângerei, BESV a primit cu 100 buletine de vot mai puține, decât numărul de alegători, pentru funcția de consilier local.

Votarea cu documente necorespunzătoare

- Trei alegători au votat fără fișă de însoțire a buletinului de identitate (SV 25, r. Râșcani – 1 caz; SV 148, mun. Chișinău – 2 cazuri);
- La SV 19, r. Briceni, președintele BESV a permis unui alegător să voteze fără buletinul de identitate, pe motivul că îl cunoaște personal;
- La SV 45, r. Cahul, un alegător a votat cu buletinul expirat.
- La SV 299, mun. Chișinău, un alegător a încercat să voteze doar cu copia fișei de însoțire a buletinului de identitate. Alegătorului nu i s-a permis să voteze;

Cazuri de fraudare al alegerilor

- La SV 16, r. Căușeni, unui alegător i-au fost eliberate

două seturi de buletine de vot: unul pentru el și unul pentru fiul acestuia care este bolnav mintal. Acesta a aplicat ștampila "Votat" pe ambele și le-a introdus în urna de vot.

Încălcarea principiului de a fi ales

- La SV 40, s. Sadîc, r. Cantemir, pe buletinele de vot în dreptul unui concurent electoral nu a fost inclus simbolul electoral al acestuia.

Intrarea mai multor persoane în cabinele de vot

- La SV 19, s. Coteala, r. Briceni, un alegător a votat cu suportul membrului BESV;
- La SV 115, mun. Chișinău, observatorii a două partide au ajutat doi alegători cu dizabilități de vedere să voteze.

Neaplicarea ștampilei "Alegeri locale 14.06.2015" în buletinul de identitate

- La SV 175, mun. Chișinău, un alegător a votat fără a-i fi aplicată ștampila votat în buletinul de identitate.

Încălcarea principiului votului secret

- La SV 37, s. Tabani, r. Briceni, observatorul unui partid urmărește opțiunile electorale ale alegătorilor, aflându-se în nemijlocita apropiere de cabinele de vot.

Regiunea Transnistreană

- Alegătorii din s. Corjova, r. Dubăsari, se deplasează la SV din Cocieri fără probleme. Au fost identificate două automobile ale miliției transnistrene, care înregistrează numerele de înmatriculare ale persoanelor ce trec așa zisa "frontieră" spre s. Cocieri.

Prezența în incinta SV a persoanelor neautorizate

- La SV 37, s. Tabani, r. Briceni, primarul interimar a fost prezent în SV în intervalul de timp 7.10-10.00.

Limitarea dreptului la vot

Observatorii Promo-LEX au constatat cinci cazuri de limitare a dreptului de vot al alegătorilor:

- La SV 94 și 167 Chișinău, precum și la SV 3, or. Basarabeasca, mai multor alegătorilor li s-a refuzat să voteze pe motiv că aceștia figurau în Registrul Alegătorilor de Stat (RSA) precum că au votat, deși în buletinele de identitate ale acestora lipsea ștampila votat;
- La SV 31, r. Șoldănești, unui alegător i s-a refuzat să voteze în baza buletinului provizoriu;
- La SV 283, mun. Chișinău, un alegător a comis o greșeală în buletinul de vot și a solicitat un buletin nou. Acestuia i s-a refuzat eliberarea unui nou buletin, fapt care a provocat un conflict, iar alegătorul a rupt, în final, buletinul de vot.

Încălcarea securității datelor cu caracter personal

- La SV 63, r. Cahul, listele electorale integrale au fost plasate pe ușa SV în ziua alegerilor.

Listele electorale

- La SV 263, or. Durlăști, mun. Chișinău, au fost identificate 20 persoane înregistrate pe aceeași adresă. Un caz similar (11 persoane) a fost înregistrat la SV 91, mun. Chișinău;
- La SV 301, mun. Chișinău, în listele electorale nu sunt indicate străzile, iar membrii BESV le introduc manual. Din acest motiv, mai mulți reprezentanți ai concurenților electorali au depus șase contestații la CEC.

Încălcări de procedură din partea membrilor BESV

- La SV 37, r. Briceni, un alegător a greșit opțiunea de vot și a solicitat un buletin de vot nou. La cererea acestuia, președintele BESV, reușind să vadă opțiunea alegătorului, i-a comunicat acestuia precum că a votat corect și l-a îndemnat să introducă buletinul de vot în urnă;
- La SV 276, mun. Chișinău, vice președintele BESV face agitație în favoarea unui partid;
- La aceeași SV, președintele BESV, se află în apropierea de cabinei de vot și urmărește opțiunile electorale ale alegătorilor;
- La SV 214, mun. Chișinău, cel puțin doi membri BESV nu verifică datele din buletinele de identitate ale alegătorilor;
- La SV 56, r. Florești, alegătorii care votează prima dată primesc câte un trandafir de la membrii comisiei, afirmând că este o tradiție;
- La SV 29, s. Salcia, r. Șoldănești, un buletin de vot a fost găsit în cabina de vot. Un membrul al SV a pus buletinul în urna de vot.

Încălcări de procedură din partea reprezentanților mass-media

- La SV 2, or. Orhei, un alegător a semnat greșit în patrulaterul din lista suplimentară, care certifică primirea buletinelor de vot. La insistența reprezentanților postului de televiziune Euro TV a fost suspendat/stopat procesul de vot.

Comercializarea băuturilor alcoolice

- În raza de 50 metri de la SV 49, r. Florești, se află un magazin unde se vând băuturi alcoolice;
- La 20 metri de SV 276, mun. Chișinău, sunt comercializate băuturi alcoolice;
- La de 20 metri de SV 40, r. Ialoveni, sunt comercializate băuturi alcoolice. Barul a fost inaugurat în ajunul zilei alegerilor;

- În raza de 30 și 50 metri de SV 22, s. Cuhureștii de Sus, r. Florești, sunt comercializate băuturi alcoolice;
- La cinci metri de SV 68, s. Văscăuți, or. Florești, sunt comercializate băuturi alcoolice.

Votarea cu urna mobilă

- La SV 22, r. Ștefan Vodă, un singur membru BESV, împreună cu șoferul au plecat cu urna mobilă la 59 solicitanți. Acesta a motivat că nu au locuri în mașină și nu luat al alți observatori sau membri, spunând-le acestora să meargă pe jos.

Incident

- La SV 23, r. Criuleni, tatăl și fiul unui candidat la funcția primar filmau dintr-un automobil toate persoanele care veneau la SV. Un alt candidat s-a revoltat că este filmat, s-a apropiat de mașina acestora și s-a luat cu ei la bătaie. A fost solicitată intervenția Poliției.

Sesizări

- La SV 49, s. Vișniovca, r. Cantemir, observatorul din partea unui concurent electoral a depus o sesizare privind acțiunile de agitație electorală ale unui alt concurent, care ar fi propus alegătorilor câte 200 de lei. Poliția cercetează cazul;
- În SV 49, s. Vișniovca, r. Cantemir, un concurent electoral a depus sesizări privind acțiunile reprezentanților altor doi concurenți electorali, care au stat în fața sediului SV în intervalul de timp 7.00-11.00;
- La SV 37, s. Tabani, r. Briceni, observatorul unui concurent electoral a depus o sesizare pe faptul că, un alt observator verifica procesul de votare al alegătorilor în cabina de vot. Deși membrii BESV l-au atenționat verbal, acesta continua să verifice cum

votează alegătorii.

Suplimentar găsiți date statistice privind desfășurarea procesului electoral către ora 14:00, pe [întreg teritoriul Republicii Moldova](#) (în baza unui eșantion reprezentativ, compus din 600 SV), precum și în mun. [Chișinău](#), [Bălți](#) și [Comrat](#).

La ora 20:00, Asociația Promo-LEX va organiza următorul briefing de presă unde vor fi prezentate constatările observatorilor privind desfășurarea procesului electoral până la ora 19:00.

Misiunea de Observare Promo-LEX se declară neutră și echidistantă față de concurenții electorali, nu este un organ de anchetă și nu își asumă obligația expresă de a proba constatările observatorilor.

Monitorizarea Alegerilor Generale Locale din 14 (28) iunie 2015 este desfășurată de către Asociația Promo-LEX în cadrul Programului de Monitorizare a Proceselor Democratice. Misiunea de Observare se încadrează în activitățile desfășurate de societatea civilă sub egida Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte.

Misiunea de Observare a Alegerilor Generale Locale din 14 (28) iunie 2015 este susținută financiar de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare (USAID) și Consiliul Europei și beneficiază de asistență tehnică din partea National Democratic Institute for International Affairs (NDI).

Opiniile exprimate în cadrul acestui comunicat aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru informații suplimentare, contactați: Simion Ciochină, Ofițer pe comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor Locale Generale 2015, Tel: 0 (22) 49 26 84, GSM: (+373) 69 11 96 94, E-mail: simion.ciochina@promolex.md